

Osobnosti s erby - 17.část

V červenci letošního roku jsem se v MF Dnes dočetl, že Lázně Velichovky u Jaroměře na Náchodsku převzal insolvenční správce. Lázně se specializovaly na léčbu pohybového ústrojí. Zaujal mne vznik těchto lázní, které byly založeny v roce 1897. Dříve než byl položen základní kámen k lázním ve Velichovkách, byl v obci velkostatek se zámečkem, který vlastnily dvě sestry z rodu rytířů (Podivenů) z Höpfingen a Bergendorfu, Adalberta (Berta) svobodná paní Bees z Chrostin (1836-1919) a (Marie) Gabriela svobodná paní Spens z Bodenu 1840-1918). Sestry věděly, že v blízkosti Velichovek se také nachází slatina. Tuto slatinou zeminu tehdy již využíval Dr. Kutík k léčbě ve svém sanatoriu v Hoříčkách. Dr. Kutík společně se svým přítelem hrabětem z Harrachu doporučil baronkám, aby vybudovaly ve Velichovkách lázně a založily akciovou společnost. V roce 1897 byla zahájena výstavba lázeňských objektů a v následujícím roce 1898 byla zahájena první lázeňská sezóna. Trvalý finanční deficit lázeňského provozu vedl roku 1907 zakladatelky lázní baronky Bertu (Vojtěšku) a Gabrielu (Jelu) k jejich prodeji MUDr. Josefu Moravcovi ze Dvora Králové nad Labem. Nejvýznamnějším mužem – klientem – byl prvorepublikový prezident Tomáš Garrigue Masaryk, který navštívil lázně Velichovky roku 1926 a hlavní lázeňská budova na jeho čest nese jméno Masarykův dům.

Rod rytířů (Podivenů) z Höpfingen a Bergendorfu byl držitelem velichovského panství od roku 1803 do roku 1907, ve třech generacích. Adalbert Podiven (Podivín) rytíř z Höpfingen a Bergendorfu (1787 – 1861) měl se svou chotí Gabrielou, roz. svobodnou paní Spens z Bodenu dvě dcery, již zmiňovanou Bertu a Gabrielu.

Rod rytířů (Podivenů) z Höpfingen a Bergendorfu pocházel z Bavorska a ze Švábska, roku 1703 a 1705 byl povýšen do starého českého rytířského stavu.

Rod Beesů z Chrostin pochází ze Slezska a mladší větev byla v roce 1705 povýšena do českého stavu svobodných pánů.

Rod Spensů z Bodenu pocházel ze Skotska (vymřel v roce 1983) a v roce 1781 jim byl potvrzen český stav svobodných pánů.

Bees z Chrostin

(Podiven) z Höpfingen a Bergendorfu

Spens z Bodenu

Zdroj : Obec Velichovky, Wikipedia, Almanachy českých šlechtických a rytířských rodů, Šlechtické rody v Čechách, na Moravě a ve Slezsku od Bílé hory do současnosti a J. Siebmacher's grosses und allgemaines Wappenbuch.

Arnošt Drozd 09/2013
Příspěvek do Genealogických a heraldických listů 3/2013